

الدَّرْسُ الْخَامِسُ

درس پنجم

الْمُعْجَم (۱۵ کلمه جدید)

أَسَد : شیر

ثَعْلَب : روباه

ثَقِيلُ السَّمْعِ : کم شنوا

«ثَقِيل : سنگین + سَمْع :

شنوایی»

جَدَّ : کوشید (مضارع : يَجِدُّ)

جَرَّحَ : زخمی کرد

(مضارع : يُجَرِّحُ)

حَاوَلَ : تلاش کرد

(مضارع : يُحَاوِلُ)

حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ : باغ وحش

سَكَتَ : ساکت شد

(مضارع : يَسْكُتُ)

شَجَّعَ عَلَى : تشویق کرد به

(مضارع : يُشَجِّعُ)

ظَنَّ : گمان کرد

(مضارع : يَظُنُّ)

كَبِرَ : بزرگسالی

كَلَبَ : سگ

مَصِيرَ : سرنوشت

نَجَّاحَ : موفقیت

نَقَصَ : کم شد

(مضارع : يَنْقُصُ)

امید

گروهی از جانوران در جنگلی بودند؛ شیر، روباه، گرگ، آهو، سگ و...

در روزی از روزها شش شکارچی آمدند و چاله عمیقی کردند، سپس آن را برای شکار

حیوانات و فروش آنها به باغ وحش پوشاندند. (پنهان کردند). ناگهان روباهی و آهوئی در

چاله افتادند و کمک خواستند.

اما حیوانات فرار کردند؛ زیرا از دور صدای شکارچی ها را شنیدند

روباه و آهو برای رهایی تلاش کردند.

بعد از چند دقیقه: کبوتری به روباه گفت: «امیدی به نجات تو نیست. بالا نیا، تو نمی‌توانی بدنت را زخمی کردی.»

و سگی به آهو گفت: «امیدی به نجات تو نیست. بالا نیا. تو نمی‌توانی، بدنت را زخمی کردی.»

روباه و آهو برای بالا آمدن بار دیگر تلاش کردند ولی بی‌فایده بود.

آهو ناامید شد و در جایش ماند. ولی روباه خیلی تلاش کرد.

کبوتر گفت: «تو نمی‌توانی؛ چرا تلاش می‌کنی؟! سرنوشتت را بپذیر.»

ولی روباه از چاله بیرون آمد. در این هنگام هدهد رسید و گفت:

«من این روباه را می‌شناسم؛ او کم‌شنواست. او گمان کرده است که کبوتر او را تشویق به بیرون آمدن می‌کند.»

حیوانات گفتند: «ما به آهو ستم کردیم. باید به او کمک کنیم.»

کبوتر به آهو گفت: «بیرون بیا تو به آسانی می‌توانی بیرون بیایی ناامید نشو.»

آهو یک بار دیگر تلاش کرد و بیرون آمد و حیوانات خوشحال شدند.

رسول خدا(ص) فرمود:

هر کس چیزی بخواهد و تلاش کند، موفق می‌شود.

✍ با توجه به متن درس گزینه درست و نادرست را معلوم کنید.

درست نادرست

☒	☐	۱. شَجَّعَتِ الْحَيَوَانَاتُ الثَّعْلَبَ عَلَى الْخُرُوجِ مِنَ الْحُفْرَةِ.
<i>حیوانات روباه را برای خروج از چاله تشویق کردند.</i>
☐	☒	۲. قَبِلْتُ الْغَزَالَ مَصِيرَهَا فِي الْبِدَايَةِ.
<i>آهو از ابتدا سرنوشتش را قبول کرد.</i>
☒	☐	۳. مَا سَتَرَ الصَّيَادُونَ الْحُفْرَةَ فِي الْغَابَةِ.
<i>شکارچیان چاله را در جنگل پنهان نکردند.</i>
☒	☐	۴. كَانَتِ الْحُفْرَةُ قَلِيلَةَ الْعُمُقِ.
<i>چاله کم عمق بود.</i>
☒	☐	۵. أَرْبَعَةُ صَيَّادِينَ كَانُوا فِي الْغَابَةِ.
<i>چهار شکارچی در جنگل بودند.</i>

فَعْلُ النَّهْيِ (۱) (یا وَلَدُ، لَا تَفْعَلْ) ، (یا بِنْتُ، لَا تَفْعَلِي)

لَا تَكْتُبِي شَيْئاً عَلَى الشَّجَرِ.

..... روی درخت چیزی ننویس

لَا تَكْتُبْ شَيْئاً عَلَى الشَّجَرِ.

..... روی درخت چیزی ننویس

بدانیم

در این درس با فعل نهی آشنا می‌شوید. به فرق میان فعل‌های مضارع و نهی توجه کنید و ترجمه آنها را یاد بگیرید.

شخص	فعل مضارع	فعل نهی
	تَفْعَلُ	لا تَفْعَلْ
	تَفْعَلِينَ	لا تَفْعَلِي
	انجام می‌دهی.	انجام نده.

فرق فعل مضارع منفی و فعل نهی را بیابید.

فعل مضارع منفی	فعل نهی	فعل مضارع منفی	فعل نهی
لا تَحْزَنُ: غمگین نمی‌شوی	لا تَحْزَنْ: غمگین نشو	لا تَكْذِبِينَ: دروغ نمی‌گویید	لا تَكْذِبِي: دروغ نگو

ترجمه کنید.

لا تَيْأَسْ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ.	از رحمت خدا مأیوس نشو
لا تَشْرَبِي شايًا حارًّا.	چای داغ ننوش

التَّمارين

التَّمرينُ الأوَّلُ

● توضیحات زیر مربوط به کدام واژه جدید از درس است؟

۱. مَكَانٌ يَذْهَبُ إِلَيْهِ النَّاسُ وَ يُشَاهِدُونَ فِيهِ حَيَوَانَاتٌ مُخْتَلِفَةً.
جایی که مردم به آنجا می‌روند و در آنجا حیوانات مختلفی را مشاهده می‌کنند.
حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ
باغ وحش
۲. السَّعْيُ وَ الاجْتِهَادُ وَ مُوَاصَلَةُ الْعَمَلِ لِلنَّجَاحِ فِي الْحَيَاةِ.
سعی و تلاش و ادامه دادن کار برای موفقیت در زندگی.
مُجَاوَلَةٌ
تلاش کردن
۳. حَيَوَانٌ يَحْرُسُ أَمْوَالَ النَّاسِ.
حیوانی که از اموال مردم محافظت می‌کند.
كَلْبٌ
سگ
۴. عَاقِبَةُ الْإِنْسَانِ فِي حَيَاتِهِ.
عاقبت انسان در زندگی اش
مَصِيرٌ
سرنوشت
۵. الَّذِي لَا يَسْمَعُ جَيِّدًا.
کسی که خوب نمی‌شنود.
ثَقِيلُ السَّمْعِ
کم شنوا

التَّمرينُ الثَّاني

● جمله‌های زیر را با توجه به تصویر ترجمه کنید.

يا حَبِيبِي، لَا تَجْعَلْ حَقِيبَتَكَ هُنَا. يا حَبِيبَتِي، لَا تَجْعَلِي حَقِيبَتَكَ هُنَا.

ای دوست من! کیفت را اینجا قرار نده. ای دوست من! کیفت را اینجا قرار نده.

التَّمرينُ الثالثُ

● آیات و احادیث زیر را ترجمه، سپس فعل‌های امر و نهی را معلوم کنید^۱.

۱. إِذَا غَضِبْتَ فَاسْكُتْ.

هرگاه خشمگین شدی پس سکوت کن.

۲. لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا

غمگین نباش زیرا خداوند با ماست.

۳. رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

پروردگارا ما را با قوم ستمکاران قرار مده.

۴. اِعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا وَاعْمَلْ لِآخِرَتِكَ كَأَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا.

برای دنیایت کار کن گویی که تو تا ابد زندگی می‌کنی و برای آخرتت کار کن گویی که فردا می‌میری

۱. الْجُمْلَةُ الْأُولَى وَ الرَّابِعَةُ حَدِيثَانِ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَ الْجُمْلَةُ الثَّانِيَةُ وَ الثَّالِثَةُ آيَتَانِ مِنَ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ. التَّوْبَةُ ۴۰

و الْأَعْرَافُ ۴۷

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

● ترجمه کنید.

۱. إِزْرَعُ صَدَاقَةً وَ لَا تَزْرَعُ عَدَاوَةً. دوستی بکار و دشمنی مکار.
۲. أُسْكُتِي يَا طِفْلَةً وَ لَا تَصْرُخِي. ای بچه ساکت شو و فریاد نزن.
۳. أَصْدُقْ فِي حَيَاتِكَ وَ لَا تَكْذِبْ أَبْداً ز ندگی خود راستگو باش و هرگز دروغ نگو.
۴. اِلْبَسْ قَمِيصاً أبيضَ فِي اللَّيْلِ لِعُبُورِ الشَّارِعِ وَ لَا تَلْبَسْ أَسْوَدَ. در شب برای عبور از خیابان پیراهن سفید بپوش و پیراهن سیاه نپوش.

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

● کدام گزینه از نظر معنا با سایر گزینه‌ها «ناهماهنگ» است؟

۱. حَدَاد ☐ مصباح ☒ حَلَوَانِي ☐ شُرْطِي ☐
آهنگر چراغ شیرینی فروش پلیس
۲. جَامِعَةٌ ☐ مَلْعَب ☐ فَكِيهَةٌ ☒ مَكْتَبَةٌ ☐
دانشگاه ورزشگاه میوه کتابخانه
۳. حَطَب ☐ نَار ☐ دُخَان ☐ نَجَاح ☒
هیزم آتش دود موفقیت
۴. شُهُور ☐ غَابَةٌ ☒ أَيَّام ☐ لِيَالِي ☐
ماه‌ها جنگ روزها شب‌ها
۵. رِيح ☐ مَطَر ☐ سَحَاب ☐ أَخَذَ ☒
باد باران ابر گرفتن
۶. رُْمَان ☐ عِنَب ☐ تَفَّاح ☐ جَدَّ ☒
انار انگور سیب پدر بزرگ
۷. كِبَر ☒ نَحْت ☐ فَوْق ☐ أَمَام ☐
بزرگسالی زیر بالا روبه رو
۸. أَزْرَقَ ☐ أَحْمَر ☐ اِفْتَحَ ☒ أَخْضَرَ ☐
آبی قرمز باز کن سبز

التَّمَرِينُ السَّادِسُ

● زیر هر تصویر نام آن را به عربی بنویسید.

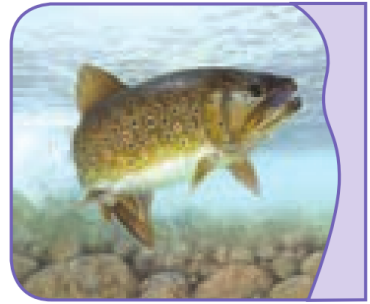
الْحَمَامَةُ / الذَّنْبُ / الزَّرَافَةُ / الْعُصْفُورُ / السَّمَكَةُ / الْفِيلُ / الْفَرَسُ / الْأَسَدُ / الثَّعْلَبُ

...الثَّعْلَبُ..... حَيَوَانٌ مَكَّارٌ.
روباه حیوان مکاری است

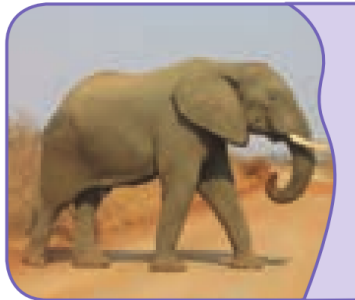
...الزَّرَافَةُ..... حَيَوَانٌ طَوِيلٌ.
زرافه حیوان بلندی است

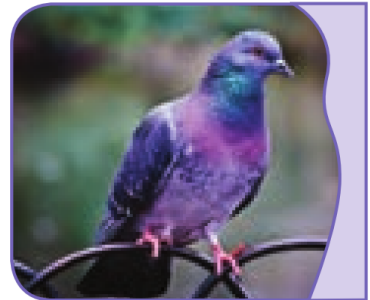
...السَّمَكَةُ..... فِي النِّهْرِ.
ماهی در رودخانه است.

...الْأَسَدُ..... سُلْطَانُ الْغَابَةِ.
شیر سلطان جنگل است

...الْفِيلُ..... حَيَوَانٌ كَبِيرٌ.
فیل حیوان بزرگی است

...الْحَمَامَةُ..... طَائِرٌ جَمِيلٌ.
کبوتر پرنده زیبایی است.

...الْفَرَسُ..... حَيَوَانٌ نَجِيبٌ.
اسب حیوان نجیبی است

...الذَّنْبُ..... حَيَوَانٌ حَرِيصٌ.
گرگ حیوان طمع کاری است

...الْعُصْفُورُ..... طَائِرٌ صَغِيرٌ.
گنجشگ پرنده کوچکی است

● با استفاده از کلمات زیر، جدول را کامل کنید و رمز آن را به دست بیاورید.

يُحَاوِلُ / مُوَاصَلَة / اِبْحَثِي / اِقْتَرَبَ / شَجَّعْنَا / نَزَلُوا / مُهَمَّةٌ / كَلَبَ / ذَهَابَ /
اِثْنَانِ / مِهْنَةٌ / جَاهِلٌ / حَزِينٌ / إِذَا / أَسْنَانٌ / صَالِحٌ

رمز ↓

	ب	ل	ک	سگ (۱)		
ل	و	ا	ح	ی	(۲) تلاش می‌کند	
ب	ر	ت	ق	ا	(۳) نزدیک شد	
ی	ث	ح	ب	ا	(۴) جست و جو کن	
ن	ی	ز	ح	(۵) غمگین		
ن	ا	ن	ث	ا	(۶) دو	
ا	ذ	ا	(۷) هرگاه			
	ه	ن	ه	م	(۸) شغل	
ه	ل	ص	ا	و	م	(۹) ادامه دادن
	ح	ل	ا	ص	(۱۰) درستکار	
ا	و	ل	ز	ن	(۱۱) پایین آمدند	
	ل	ه	ا	ج	(۱۲) نادان	
	ه	م	ه	م	(۱۳) مأموریت	
ا	ن	ع	ج	ش	(۱۴) تشویق کردیم	
ن	ا	ن	س	أ	(۱۵) دندان‌ها	
	ب	ا	ه	ذ	(۱۶) رفتن	

رمز : ﴿ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا ۖ ۞ غمگین نباش زیرا خدا با ماست ۖ ۞ التَّوبَةُ ۴۰﴾

● بخوانید و ترجمه کنید.

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنِ الْعِلْمِ:

امیر مؤمنان علی (ع) درباره دانش فرمود:

۱. « قَوْلٌ لَا أَعْلَمُ نِصْفُ الْعِلْمِ. »

گفتن نمی دانم، نیمی از دانش است.

۲. « مَنْ سَأَلَ فِي صَغَرِهِ، أَجَابَ فِي كِبَرِهِ. »

هر کس در کوچکی پرسید، در بزرگی پاسخ داد.

۳. « كُلُّ شَيْءٍ يَنْقُصُ عَلَى الْإِنْفَاقِ، إِلَّا الْعِلْمُ. »

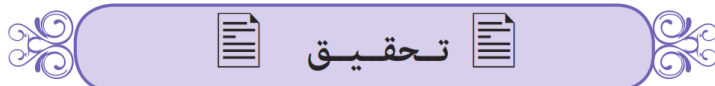
هر چیزی با انفاق کم می شود، جز علم.

۴. « جَمَالُ الْعِلْمِ نَشْرُهُ وَثَمَرَتُهُ الْعَمَلُ بِهِ. »

زیبایی علم، انتشار آن است و میوه اش، عمل به آن است.

۵. « أَيُّهَا النَّاسُ، اَعْلَمُوا أَنَّ كَمَالَ الدِّينِ طَلَبُ الْعِلْمِ وَالْعَمَلُ بِهِ. »

ای مردم بدانید که کمال دین، طلب علم و عمل به آن است.

● دو نمونه کتاب معروف در ادبیات فارسی از زبان حیوانات مثال بزنید.

کلیله و دمنه - مرزبان نامه